

การสนับสนุนพัฒนาการทางการพูดของเด็กหลายภาษา

พัฒนาการทางการพูดของเด็กหลายภาษาสามารถพัฒนาไปได้เช่นเดียวกับพัฒนาการทางการพูดของเด็กภาษาเดียว แต่พัฒนาการทางการพูดของเด็กหลายภาษามักจะต้องมีการเน้นย้ำมากกว่า เพื่อให้เด็กเรียนรู้ทุกภาษาที่ต้องการให้เขาได้เรียนรู้

พ่อแม่ควรจะพูดกับลูกของตัวเองด้วยภาษาที่แข็งแรงที่สุดและเป็นธรรมชาติที่สุดของตัวเอง โดยใช้ภาษาที่ตัวเองใช้ในการคิด เมื่อทำเช่นนั้นเด็กก็จะเรียนรู้ภาษาได้อย่างกว้างขวาง สิ่งที่สำคัญคือในครอบครัวของเด็กจะต้องมีภาษาที่สามารถใช้งานได้ เพื่อให้การสนทนาในครอบครัวและในเครือข่ายที่ประสบความสำเร็จในขณะนี้ เป็นผู้ใหญ่แล้วด้วย หากในครอบครัวมีภาษาที่ใช้หลายภาษาควรจะต้องคิดตั้งแต่ก่อนเด็กเกิดแล้วว่าอยากจะทำให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาอะไร โดยแนะนำให้ผู้ใหญ่หนึ่งคนพูดกับเด็กด้วยภาษาที่เขาได้เลือกแล้วอย่างเหมาะสม หากพ่อแม่มีภาษาแม่ที่แตกต่างกัน ทั้งพ่อและแม่สามารถพูดภาษาของตัวเองกับลูกได้

เด็กจะต้องได้ยินและได้ใช้ภาษาที่ต้องการให้เขาได้เรียนรู้เหล่านั้นอย่างเพียงพอ หากในชีวิตประจำวันของเด็กมีผู้พูดภาษาที่ใช้ในบ้านน้อย พ่อแม่ก็จะ

ต้องคอยเน้นด้านพัฒนาการของภาษาที่ใช้ในบ้านให้มากขึ้นกว่าปกติ สิ่งที่สำคัญคือการได้ใช้ภาษาที่กำลังฝึกหัดนั้นในหลาย ๆ รูปแบบ: ทักทาย สบถาม สื่อสาร บอกเล่า พูดตลก ร้องขอ และ แสดงออกทางความรู้สึก ทักษะทางภาษาที่ใช้ในบ้านที่ดีจะสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาเพิ่มเติมด้วย บางครั้งเด็กจะได้ยินภาษาที่ใช้ในบ้านเยอะมาก แต่ได้ยินภาษาพื้นเมืองเพียงเล็กน้อย ในกรณีนั้น สิ่งที่สำคัญคือการมองหาโอกาสในการได้ฝึกฝนภาษาพื้นเมืองให้มากขึ้น (เช่น ชมรม กิจกรรมยามว่าง เพื่อเล่น)

สิ่งที่มีประโยชน์สำหรับพัฒนาการทางการพูดของเด็กในทุก ๆ วัยคือการพูดคุยกับเด็กและการทำสิ่งต่าง ๆ ร่วมกับเด็ก พูดกับเด็ก ถึงแม้ว่าเขาอาจจะเข้าใจภาษาที่ใช้ในบ้านเพียงเล็กน้อยเท่านั้น หรืออาจจะไม่สามารถโต้ตอบได้ เด็กจะเรียนรู้คำเมื่อมีการพูดซ้ำ ๆ ในชีวิตประจำวัน ขวนเด็กเข้ามาร่วมในชีวิตประจำวันด้วย พูดสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวของคุณ พูดคุยกับเด็ก ทบทวนความทรงจำในสิ่งที่เคยทำด้วยกัน ฟังเด็ก หยอกล้อและเล่นกับเด็ก เพราะเด็กจะเรียนรู้ภาษาได้ดีที่สุดในสถานการณ์การสนทนาจริง จะเป็นการดีหากเด็กดูโทรทัศน์หรือใช้โทรศัพท์มือถือ/แท็บเล็ตเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ ในแต่ละวันเท่านั้น รายการโทรทัศน์หรือวิดีโอควรเป็นภาษาที่ใช้ในบ้าน หรือภาษาพื้นเมือง

สิ่งที่มีประโยชน์สำหรับ
พัฒนาการทางการพูดของ
เด็กในทุก ๆ วัยคือการพูด
คุยกับเด็กและการทำสิ่งต่าง
ๆ ร่วมกับเด็ก พูดกับเด็ก

ทารกและเด็กเล็ก (0-2 ขวบ)

ทารกแรกเกิดยังไม่เข้าใจคำพูด แต่ผู้ใหญ่ควรพูดกับทารกและโต้ตอบเสียงร้องและการเคลื่อนไหวของทารกเพื่อให้ทารกมีความสนใจต่อคำพูดและการสื่อสาร สิ่งสำคัญสำหรับทารกคือการที่เขาสามารถสำรวจโลกพร้อมกับผู้ใหญ่ได้ พ่อหรือแม่ควรจะบอกกับทารกว่าทำอะไรบ้างในชีวิตประจำวัน (เช่น "เดี๋ยวเราจะเปลี่ยนผ้าอ้อมกัน") และบอกชื่อสิ่งต่าง ๆ ที่เขาสนใจ ทารกจะชอบเพลงและคำพ้องเสียงสั้น ๆ และการที่พ่อหรือแม่ปรับน้ำเสียงของเขาในขณะที่พูด ทารกจะเรียนรู้ในการทำความเข้าใจกับคำต่าง ๆ ก่อนที่เขาจะสามารถพูดได้เอง และแสดงออกทางความรู้สึกของตัวเองด้วยการร้องไห้ ส่งเสียง ส่ายหน้าและท่าทาง ส่วนมากแล้วคำแรก ๆ ของทารกจะเริ่มปรากฏขึ้นเมื่อมีอายุประมาณ 1 ขวบ

- เล่น "ก๊วกก (หรือจ๊ะเอ๋)" (peekaboo) ปิดหน้าของตัวเองหรือเด็กด้วยมือหรือผ้าพันคอ รอสักพัก เอามือ/ผ้าพันคอออกจากหน้า และพูดด้วยเสียงร่าเริงว่า "ก๊วกก (จ๊ะเอ๋)"
- โยนหรือโยกลูกบอลกลับไปมาระหว่างกัน นำชิ้นส่วนตัวต่อมาทำเป็นหอคอยด้วยกัน
- เมื่อเด็กเริ่มจะใช้คำต่าง ๆ ให้ขยายการแสดงออกของเด็กออกไป (เช่น ถ้าเด็กชี้รถยนต์ และบอกว่า "รถ" ผู้ใหญ่สามารถจะบอกว่า "ใช่แล้ว รถกำลังวิ่งอยู่")
- ดูสมุดภาพง่าย ๆ ร่วมกับทารก ในตอนแรกให้ชี้และบอกชื่อของในรูปภาพให้เด็กฟัง เมื่อเด็กเริ่มจะชี้รูปภาพ สิ่งที่สำคัญคือการบอกชื่อสิ่งของในรูปภาพที่เด็กชี้ เมื่อเด็กเริ่มพูดคำแรก ๆ ของเขา ก็สามารถจะชักชวนให้เด็กเลียนแบบการส่งเสียงของสัตว์ และคำทักทาย ๆ
- เล่นจิ๊กซอว์แบบที่มีด้ามจับร่วมกับเด็ก บอกชื่อของสิ่งในรูปภาพในจิ๊กซอว์ และพูดบอกเล่าเกี่ยวกับลำดับการเล่น (เช่น "เก่งมาก ทึ่หนูหาที่ให้เปิดได้!")

เด็กวัยเล่น (ประมาณ 2-5 ขวบ)

คำพูดของเด็กช่วงวัยนี้จะพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และหลากหลาย เด็กประมาณสองขวบมักจะเริ่มรวมคำและพูดประโยคสั้น ๆ เด็กจะสนใจสิ่งรอบตัวมากขึ้นและเริ่มเข้าใจสิ่งอื่น ๆ นอกเหนือจากคำพูดที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่ละน้อย เมื่อเด็กโตขึ้นก็สามารถจะพูดคุยกับเขาได้หลากหลายด้านมากขึ้นเรื่อย ๆ เด็กจะชอบเมื่อผู้ใหญ่แสดงความสนใจในสิ่งที่เขาทำ สามารถพาเด็กเข้าร่วมการทำกิจกรรมง่าย ๆ ในชีวิตประจำวัน และสามารถพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เล่นการเล่นแบบมีเรื่องราว และเล่นเกมกระดานด้วยกัน

- เล่น ตุ๊กตา รถ สัตว์ ถ้วยชามของเล่น เสื้อผ้าตามบทบาทต่าง ๆ หรือ เลโก้ พูดว่าเกิดอะไรขึ้นบ้านขณะที่เล่นกัน ขอให้เด็กเล่าเกี่ยวกับการเล่นและเสนอสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในการเล่น
- อ่านสมุดภาพด้วยกันที่มีเรื่องราวสั้น ๆ พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องราวนั้น ๆ กับเด็ก และถามเด็กด้วยคำถามหรือรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวนั้น ๆ
- วาดรูปและระบายสีด้วยกัน เล่าว่าวาดรูปอะไร และแต่งเรื่องเกี่ยวกับรูปภาพ เป็นต้น
- ออกไปข้างนอกและสำรวจธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยกัน ช่วยกันหา หิน ใบไม้ที่สวยงาม ๆ หรือแมลง และพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ
- เล่นเกมทดสอบความจำและเกมกระดานที่เหมาะสมกับเด็ก โดยสามารถขอยืมจากห้องสมุดได้

วัยเตรียมประถม และวัยเรียน (6 ขวบ ->)

เด็กจะพูดประโยคยาว ๆ และคิดเกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย เช่น เหตุและผลของสิ่งต่าง ๆ เด็กจะเรียนรู้คำจำกัดความของคำ เช่น "ระหว่าง" "เท่า ๆ กัน" และ "ก่อนหน้านี้" เมื่อใกล้จะเริ่มเข้าโรงเรียน ก็สามารถค่อย ๆ ทำความคุ้นเคยกับตัวหนังสือและตัวเลขร่วมกับเด็กได้ เด็กหลายคนจะชอบการเล่นและเรียนรู้ภาษาและทักษะการเข้ากับเพื่อนได้ผ่านการเล่น

- อ่านหนังสือ ที่มีเรื่องยาว ๆ ด้วยกัน ถามเรื่องต่าง ๆ จากเด็กด้วยคำถามว่า "ทำไม" คัดรวมกับเด็กถึงความรู้สึกของตัวละครและเหตุและผลของเหตุการณ์ต่าง ๆ พูดคุยกันว่าเด็กมีประสบการณ์ส่วนตัวเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่านไปหรือไม่

- เล่นเกมที่เกี่ยวข้องกับคำด้วยกัน ผลัดกันแต่งคำ เกี่ยวกับสัตว์ ผลไม้ หรือคำที่ขึ้นต้นด้วยตัว A เล่นเกมไปคำ ที่ผู้เล่นหนึ่งคนอธิบายเกี่ยวกับเรื่องหนึ่ง และคนอื่นเป็นผู้เดาว่าเขาหมายถึงอะไร (เช่น Junior Alias)
- เล่นการเล่นที่ต้องปฏิบัติตามกฎกติกา (เช่น ไล่จับ ซ่อนหา)
- เมื่อพูดกับเด็ก ให้ใช้คำพูดเชิงบรรยายในคำพูดของคุณ (เช่น "อย่างมีความสุข", "ซับซ้อน") และคำจำกัดความที่ชัดเจนเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ (เช่น "มะรืนนี้" เราจะไปสรววย่น้ำด้วยกัน", "เอาช้อนวางบนกล่อง "ที่อยู่ด้านบนสุด")
- ควรจะพูดคุยเป็นภาษาที่ใช้ในบ้านกับเด็กวัยเรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ได้เรียนรู้จากที่โรงเรียน เมื่อทำเช่นนั้น คำศัพท์ของเด็กจะกว้างขึ้นในภาษาที่ใช้ในบ้านด้วย

จะเป็นเช่นไร หาก...

1. การหาเวลาในชีวิตประจำวันเพื่อฝึกฝนภาษาที่ใช้ในบ้านเป็นไปได้ยาก? การฝึกฝนอาจจะทำได้ในทุก ๆ ช่วงของการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น ขณะการทำอาหาร และ การกินอาหารก็สามารถพูดคุยว่าวันนี้จะทำอาหารอะไร ได้ชี้อวัตถุดิบอะไรมาบ้าง จะทำอาหารได้อย่างไร รสชาติเป็นอย่างไร จัดโต๊ะอาหารอย่างไรและทำความสะอาดครัวอย่างไร ถ้าเด็กใช้เวลาส่วนใหญ่ของวันในสถานดูแลเด็กเล็กที่ใช้ภาษาพื้นนิช ก็สามารถพยายามจัดกิจกรรมยามว่างให้เด็ก หรือ หาเพื่อนเล่นให้เด็กในภาษาแม่ของตัวเองได้
2. เด็กไม่พูดภาษาที่ใช้ในบ้าน? บางครั้งเด็กอาจจะชอบพูดภาษาที่เรียนรู้จากสถานดูแลเด็กเล็กมากกว่า จะต้องไม่บังคับหรือเน้นย้ำให้เด็กพูดภาษาที่ใช้ในบ้าน แต่พอหรือแม้กระทั่งพูดภาษาของตัวเองกับเด็กอย่างเหมาะสมและพูดทวนสิ่งที่เด็กบอกเล่าเป็นภาษาที่ใช้ในบ้าน อาจจะช่วยให้เด็กสนใจภาษาของตัวเองได้ด้วยการดูรายการสำหรับเด็กเป็นภาษาที่ใช้ในบ้าน ติดต่อกับญาติ ๆ หรือ การแนะนำให้เด็กทำความรู้จักกับวัฒนธรรมของครอบครัว
3. พัฒนาการทางคำพูดของเด็กพัฒนาไปอย่างช้า ๆ หรือจำคำใหม่ ๆ ไม่ได้? ในเด็กบางคนอาจพบปัญหาทางพัฒนาการทางคำพูดและภาษา ถึงแม้ว่าจะมีการสนับสนุนพัฒนาการทางภาษาแล้วก็ตาม ในกรณีนี้ควรจะเข้ารับการประเมินโดยนักรรถบำบัด (บำบัดการพูด)

Potilasohje | Foniatrian yksikkö | Hyväksytty: Ahmed Geneid 9.6.2022

Kuvat: Pexels